

งานวิจัยในรูปแบบบทความการวิจัย...

วิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อโซเชียลมีเดียของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลนครอุดรธานี "

คณะผู้วิจัย : พรรณจิรา จันทะคร , รัชณี จันทะสิงห์, สุพัตรา ทองแถม , สิงขร คำชุ่ม

สังกัด : สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ปีที่พิมพ์ : 2555

ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.เสกสรร สายสีเสด

บทคัดย่อ :

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อโซเชียลมีเดียของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลนครอุดรธานี 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อโซเชียลมีเดียของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลนครอุดรธานี และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อโซเชียลมีเดียของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลนครอุดรธานี การเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษานี้ ใช้วิธีการสุ่มเลือกเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลนครอุดรธานี และได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายและเพศหญิงรวม 400 คน

ความเป็นมาและความสำคัญ :

เนื่องจากประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมแห่งอาเซียน 2558 บรรดาหลากหลายประเทศจะก้าวเข้ามายังประเทศไทยในการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม วัฒนธรรม และด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันที่ทั่วโลกให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสารแบบไร้พรมแดนและเทคโนโลยีสมัยใหม่ หนึ่งในเทคโนโลยีที่ได้รับความสนใจและมีแนวโน้มการใช้งานเพิ่มสูงขึ้น คือเครือข่าย Internet ที่ใช้เป็นสังคมออนไลน์ที่แพร่กระจายมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของสื่อโซเชียลมีเดีย ที่ใช้ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่าง ๆ แม้กระทั่งข่าวสารที่เกี่ยวกับอาเซียนผ่านโซเชียลมีเดีย จากกรณีดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่ามีคามจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะศึกษาถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน 2558 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลนครอุดรธานีว่ามีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมากน้อยเพียงใด และเพื่อจะได้ทราบถึงอิทธิพลต่อพฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านโซเชียลมีเดียของเด็กนักเรียนในการเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการดำเนินชีวิต รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการรับข้อมูลข่าวสารอาเซียนผ่านโซเชียลมีเดีย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำวิจัยขึ้นในหัวข้อเรื่อง “ พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อโซเชียลมีเดียของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ” อีกทั้งการศึกษาในครั้งนี้อาจจะเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปอีกด้วย

คำสำคัญของการวิจัย : พฤติกรรม , โซเชียลมีเดีย , อาเซียน , การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร , นักเรียนมัธยมศึกษา

ตอนปลายในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย :

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อโซเชียลมีเดียของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลนครอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลนครอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านโซเชียลมีเดียของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย :

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลนครอุดรธานี จำนวน 400 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2555 และเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบคำถามทั้งหมด จำนวน 400 ชุด ได้รับคืนจำนวน 400 ชุด
4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติร้อยละ (Percentiles) ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเปิดรับ ความพึงพอใจ และปัญหา อุปสรรค ใช้หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. , Standad Deviation)

ผลการวิจัย :

ด้านการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน 2558 พบว่า รับทราบข้อมูลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.0 ซึ่งเห็นได้จากปัจจุบัน โรงเรียนต่างๆ ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักรู้และความพร้อมทางด้านต่างๆของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แต่มีความขัดแย้งกับผลงานวิจัยของอิสาน โพล คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ศึกษาวิจัย

เรื่อง “ การรับรู้และการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของคนเมืองในอีสาน ” ปรากฏว่าประชาชนทั่วไปในเขตเมืองและชนเมือง ทั้งนักเรียน นักศึกษา ยังไม่รับรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมากถึง ร้อยละ 50.5 สำหรับประชาชนในพื้นที่ชนบทมีการรับรู้เรื่องอาเซียนในระดับที่น้อยลงไปอีก

ด้านพฤติกรรมการใช้บริการสื่อโซเชียลมีเดีย พบว่า ใช้บริการสื่อโซเชียลมีเดียที่เป็น Facebook มากที่สุด เนื่องจากอาจเป็นเพราะปัจจุบัน Facebook เป็นที่นิยมของเด็กและเยาวชนอย่างมากในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวันวิสาข์ เจริญนาน ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ พฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดีย ” ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 98.6 ใช้บริการสื่อโซเชียลมีเดียที่เป็น Facebook มากที่สุด ที่ใช้เพื่อพูดคุย ติดตามข่าวสารของเพื่อนและข่าวสารทั่วไป/คนรู้จัก

ด้านความถี่ในการเข้าใช้สื่อโซเชียลมีเดียของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เข้าใช้สื่อมากกว่า 1 ครั้ง/วัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.75 รองลงมาคือ วันละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.0 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวันวิสาข์ เจริญนาน ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ พฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดีย ” ที่พบว่าตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งใช้โซเชียลมีเดียมากกว่า 1 ครั้ง/วัน รองลงมาคือ วันละ 1 ครั้ง

ด้านความพร้อมในการเปิดรับประชาคมอาเซียนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีความพร้อมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.5 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียนเมื่อเข้าสู่อาเซียน โดย จุไรรัตน์ แสงบุญนำ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า “ ต้องกระตุ้นให้เด็กไทยมีความกล้าเรื่องภาษาอังกฤษ กระทรวงศึกษาธิการพยายามหาทุนให้คุณครูไปเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างให้เด็กเขาจะได้มีความกล้าทางด้านภาษามากขึ้น วันนี้ความตื่นตัวต่อการเรียนภาษาอังกฤษนั้น โรงเรียนต่างๆ ก็แข่งขันมากขึ้น

สื่อโซเชียลมีเดียที่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนทางสื่อ Facebook มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.5 ซึ่งมีความขัดแย้งกับผลงานวิจัยของสกุลศรี ศรีสารคาม ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ สื่อสังคม (Social Media) กับการปรับเปลี่ยนกระบวนการสื่อข่าว ” ปรากฏว่า สื่อ Twitter มีการใช้งานที่กว้างขวางกว่าและให้ข้อมูลข่าวสารที่มากกว่าสื่อ Facebook ที่มีเพียงแต่คอมเมนต์ (Comment) ข้อความเป็นลักษณะพูดคุย แสดงความคิดเห็น แต่ยังไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่สามารถต่อยอดได้

ด้านผลกระทบเมื่อเปิดรับอาเซียน พบว่า จะได้รับผลกระทบทางการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.25 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระหว่างกำลังศึกษาจึงอาจทำให้เกิดความเครียดในด้านการศึกษาเมื่อเข้าสู่อาเซียน โดย เศรษฐา ทวีสิน กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท แอสทีริ จากัด (มหาชน) กล่าวว่า การศึกษาในไทย ซึ่งถูกมองว่ายังมีปัญหาในการปรับให้

สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจ และเรื่องอื่นๆ ในโลกที่หมุนอย่างรวดเร็วเช่น ปัจจุบันที่ได้ยินกันบ่อยๆ ก็คือ ปัญหาเรื่องของ”ระบบการเรียนการสอน” ที่เน้นเรื่องการท่องจำไม่ ทำท่ายให้ใช้ความคิดในการวิเคราะห์และสร้างประเด็นเพื่อแตกความคิดใหม่ๆ จากเรื่องเดิมๆ ด้านทักษะที่ต้องมีเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ต้องมี พบว่า ทักษะด้านภาษาในการสื่อสารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.25 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาษาเป็นหัวใจสำคัญของการสื่อสารระหว่างกันหรือใช้ สื่อสารกับประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ โดย เคลินิวส์ฉบับที่ 4 ตุลาคม 2555 กล่าวไว้ว่า “ กฎบัตร อาเซียนมาตราที่ 34 ระบุให้ใช้ภาษาทำงานของอาเซียน คือภาษาอังกฤษ (The working language of ASEAN shall be English) ซึ่งหมายความว่าประชาชนใน 10 ประเทศอาเซียนจะต้องใช้ภาษาอังกฤษ มากขึ้นนอกเหนือจากการใช้ภาษาประจำชาติหรือภาษาประจำท้องถิ่นของตนเอง

ความพึงพอใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อ โซเชียลมีเดีย พบว่า มีความพึงพอใจในความเป็นไทยและความเป็นอาเซียนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 โดย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียนในส่วนของเจตคติ ไว้ว่า ด้านเจตคติ 1.) มีความภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นอาเซียน 2.) ร่วมกัน รับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน 3.) มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน 4.) มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี /สันติธรรม 5.) ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา 6.) ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในส่วนความพึงพอใจ รองลงมาคือมีความพึงพอใจต่อการยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา โดยมีค่าเฉลี่ย 3.86 ซึ่งมีความสอดคล้องกับ แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้รับสาร กล่าวว่า ผู้รับสารแต่ละคนจะมีลักษณะที่ แตกต่างกัน ซึ่งขอกกล่าวเฉพาะด้านศาสนา คือ ศาสนาได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับคน และกิจกรรมในชีวิต ของคนตลอดชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งเด็กได้รับอิทธิพลทางศาสนาผ่านทางพ่อแม่ ผ่านทางโรงเรียน ในส่วนของความพึงพอใจที่อยู่ในระดับปานกลางคือ ความยินดีที่จะนำความรู้ด้านอาเซียนไป เผยแพร่บอกต่อ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.43 ซึ่งขัดแย้งกับทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อความพึงพอใจของ คาร์ณิ พานทอง ได้สรุปแนวคิดเรื่องของทัศนคติว่า เพื่อให้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อสิ่ง ใดสิ่งหนึ่ง อาจจะออกมาในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ ซึ่งทัศนคติจะกระตุ้นให้บุคคล แสดงพฤติกรรม เมื่อบุคคลนั้นมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เราสามารถรู้ได้โดยการสังเกตพฤติกรรม ที่แสดงออกมา

ปัญหาด้านผลกระทบเมื่อเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ โซเชียลมีเดียของผู้ตอบ แบบสอบถาม พบว่ามีผลกระทบทางด้านเตรียมความพร้อมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.0 ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่ค่อยเข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนมากนัก จึงทำให้ เกิดความกังวลในความพร้อมด้านต่างๆของตนเมื่อเข้าสู่อาเซียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับอิสาน โพล

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ศึกษาวิจัยเรื่อง “ การรับรู้และการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของคนเมืองในอีสาน ” พบว่า ประชาชนทั่วไปรวมทั้งนักเรียน นักศึกษา ยังมีความพร้อมในการเปิดรับอาเซียนค่อนข้างน้อยมาก ส่วนปัญหาด้านผลกระทบ รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจต่ออาเซียน คิดเป็นร้อยละ 31.75

ปัญหาด้านการศึกษาเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีปัญหาด้านการแข่งขันในการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.0 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อเปิดประชาคมอาเซียน จะมีการแข่งขันเสรีและการศึกษา โดย ศูนย์วิจัยกสิกรไทย เปิดเผยว่า “ จำเป็นต้องพัฒนาด้านการศึกษา เพื่อให้บุคลากรของแต่ละประเทศ พร้อมที่จะติดต่อกับ เรียนรู้ ทั้งทาง ด้านภาษา วัฒนธรรม ตลอดจนถึงมีศักยภาพที่จะเผชิญการแข่งขันที่คาดว่าจะรุนแรงมากขึ้น ” ในส่วนของปัญหาที่รองลงมาคือ การปรับตัวไม่ทันต่อสถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 29.0 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนยังไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร รวมถึงสถานศึกษาได้เพิ่มเนื้อหาที่เป็นอาเซียนมากขึ้นนอกเหนือจากเนื้อหาที่มีอยู่แล้ว จึงอาจทำให้ปรับตัวต่อสถานการณ์อาเซียนไม่ทัน โดย ทศนัย วงศ์พิเศษกุล รองผู้อำนวยการสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ และผู้อำนวยการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ กล่าวว่า “ การเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในอีก 3 ปีข้างหน้า นับเป็นโจทย์สำคัญ ที่ทำให้ประเทศไทยต้องก้าวตามประเทศเพื่อนบ้านให้ทัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมตัวของเยาวชนไทย ที่จะต้องปรับตัวให้ทัน และต้องเข้าใจต่อการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมอาเซียน อาจทำให้ตัวเด็กเองกังวล เนื่องจากความแตกต่างที่หลากหลายของทั้ง 10 ประเทศ

ปัญหาที่กังวลเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า กังวลปัญหาในเรื่องการสื่อสารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.75 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งจำเป็นมากเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดย พีรमान วรณพินธุ์ทัศนัย ประธานเจ้าหน้าที่บริหารด้านการเงินและผู้อำนวยการฝ่ายบริหารลูกค้าองค์กร สถาบันสอนภาษาอังกฤษวอลลีสตรีท ประเทศไทย กล่าวว่า “ จากการประเมินการวิจัย หรือแหล่งที่มาข้อมูลต่าง ๆ ของหลายหน่วยงานระบุว่าภาษาอังกฤษของคนไทยอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วงมาก ซึ่งเป็นปัญหาที่น่ากังวล เมื่อเข้าสู่อาเซียนคงต้องลำบากในการทำงานในอนาคต ถ้าเราไม่เร่งการพัฒนาแบบเร่งด่วนจะทำให้เรายังถอยหลัง คงไม่ใช่แค่การพัฒนาในรายบุคคลเพียงอย่างเดียว จะต้องพัฒนาในระดับขององค์กรหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนด้วย โดยการเรียนการสอนภาษาอังกฤษรูปแบบใหม่จะเน้นในเรื่องของทักษะเหมือนกับการสอนภาษาไทย

ข้อเสนอแนะแก้ไขที่ได้จากการวิจัย :

1. อุปกรณ์ที่ใช้ในการแจกแบบสอบถามควรเตรียมให้พร้อม เช่น ปากกา ควรมีไว้อย่างน้อย 5-6 ค้าม เพื่อความสะดวกสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ควรคำนึงถึงสถานที่และช่วงเวลาในการแจกแบบสอบถาม ต้องสะดวกทั้งผู้แจกแบบสอบถาม และ ผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้การแจกแบบสอบถามที่สะดวก รวดเร็ว และ ป้องกันการสูญหาย และควรจะทำให้เสร็จภายในวันเดียวของสถานที่นั้น ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป :

1. การทำวิจัยครั้งต่อไป ควรพิจารณาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมและปัญหาในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อโซเชียลมีเดียของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลนครอุดรธานี
2. ควรเปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อโซเชียลมีเดียของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนที่อยู่ในเขตอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างกันอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาถึงความต้องการของนักเรียนเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ว่าต้องการมีบทบาท ร่วม หรือความต้องการอะไร เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อนำข้อมูลมาเป็นประเด็นในการทำวิจัยในครั้งต่อไป